

A Szegedi Egyetem,

a József Attila tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP és KISZ-bizottságának lapja, a félévi utolsó számának utolsó oldalán a kérdéssel foglalkozik, amely közvéleménykutatásunk szerint — mely lényegre és a széles tömegeket fölmerő volt — a leginkább foglalkoztatja olvasóink figyelmét. Terjesztik az intézmények KISZ- és szakszervezeti bizottságai.

„Műveld a csodát, ne magyarázd!” — mondják a költővel, leegyszerűsítve és meghamisítva a probléma lényegét, ha a szexre terelődik a szó.

A szex mint olyan (képanyag és emberi cselekedet) divatos téma lett, begyűrűzött hazánkba is az alaposan átkutatott csomagok és tiltó rendelkezések ellenére (gyakran összetévesztve a pornográfival). S mint minden divat, ez is felületes, bár évezredek hagyományokra tekinthet vissza.

A szex azon túl, hogy divat, alapvető emberi szükséglet. Nemcsak elkerülhetetlen, de fontos foglalkozni vele. Köztudomású volt eddig is népünk alacsony szexuális kulturáltsága, mely jelzi emberi kapcsolataink minőségét is, de adatokra nemigen támaszkodhattunk. A Pedagógiai Szemle 1984/7—8. számában jelent meg Németh Endre és Galambos Gábor középfokú iskolások szexuális tapasztalatainak vizsgálata című tanulmánya. (A témához kapcsolódik Bágyoni Attila Üzenet a férfiaknak című nemrég megjelent munkája.) A felmérés kapcsán számos probléma merült fel, ezekről beszélgettünk dr. Németh Endre tanárral, az Embertani Tanszék adjunktusával, a biológia szakmetodikusával, aki a Magyar Pszichiátriai Társaság Szexuálpedagógiai Munkacsoportjának is tagja.

— Kérem tájékoztassa olvasóinkat az iskolai, családi, illetve szexuális életre nevelés előzményeiről!

— A 60-as évek végéig oktatáscentrikus jellemezte iskoláinkat. Ekkor fogalmazódott meg a jelmondat: Után a nevelő iskola felé! Sok nevelési értekezletet tartottak: a tanterület mint intézmény, hogyan tudna ennek megfelelni. A nevelő hatásokkal a pedagógia már foglalkozott. Ennek társadalmi szempontból is igen lényeges területe a családi életre nevelés. Ezért 1973-ban a népesedéspolitikai kormányhatározat kötelezővé tette a családi életre nevelés bevezetését alsó- és középfokú iskoláinkban. Kellene, de mégsem tanítják. A családi élet exponált területe a szexualitás — a családi kötődések közötti hagyományos jelenléte napjainkban megnövekedett. Akármilyen mondjanak a család válságáról, szükség van a családra. A gyermek szocializációjához, neveléséhez elengedhetetlenül fontos mikroközösség, és a szocialista társadalomnak is fontos, mert egészséges fiatalokra van szüksége.

Egy korszerű nevelőiskola célja mindenképp az, hogy belőle egészségesen funkcionáló: társadalmilag hasznos; egyénileg boldog ember kerüljön ki. Az egyéni boldogságot egy megfelelő komfortérzet eléréseként, azaz többé-kevésbé tökéletes önmegvalósításként határozhatjuk meg; s ennek fontos láncszeme a kulturált szexuális tevékenység is.

Mivel az ember tudatos lény, az élet minden területére igaz, hogy az örökölt ösztönökre, így a biológiai-

„A szerelemre és a szexre nevelni kell”

akra is, rá kell építeni egy tanulási formát. Nem igaz, hogy a szexuális életre nem kell nevelni. Igenis kell. Ahhoz, hogy a szexualitás valóban funkcionáljon, örömszerző legyen, megfelelő kommunikációnak és szocializációnak kell létrejönnie, ez pedig csak tanulás útján lehetséges.

— Milyen a szexuális életre nevelés helyzete napjainkban?

— Az iskola általában elhatárolja magát tőle — intím szférának tekinti. Erre egy Lenin-idézettel válaszolhatunk: A szerelem két ember magánügye, de csak addig, amíg nincs társadalmi vetülete. Ez a szexualitásra is igaz. Könnyen bizonyítható, hogy a szexualitásnak is mindig van társadalmi vetülete. Ha egy nő túl fiatalon szül, vagy beteg gyermekhez hoz a világra — teher a társadalomnak. Ha egy nő megáll a nagyban, megerősösködik (lehet otthon a férje is), vagy kielégítetlen marad — ez sokszor a környezete által is tapasztalható napi tevékenysége során.

A családi életre nevelés fő célja az lenne, hogy egészséges, pszichoszexuális fejlettségű fiatalok kerüljenek ki az iskolából. Ez azonban nincsen így. Igazolja felmérésünk sok adata is.

Az erotikus környezeti hatásokat másként vezetik le a fiatalok, mint régebben. Nemcsak korábban érnek, de szexuális tevékenységük is korábbi indíttatású és intenzívebb. Ha már csinálják, nem mindegy — hogyan. (Az első közösülés életre szóló élmény, akár pozitív, akár negatív. (Fel kell kelteni az igényt a kulturált szexuális tevékenységre, akár csak a boldog, kiegyensúlyozott családi életre. A szexet be kell ültetni a családi élet kereteibe. Az elszigetelt nevelés nem érhet el eredményt, csak az egész nevelési folyamatba ágyazva. Ki kell alakítani az együttélési kultúra elemeit.

Ha a szex mindennapos tevékenység, akkor átlagban napi 1–1,5 óráét vesz igénybe. Am ahhoz, hogy ezt a feladatot megfelelően el lehessen látni, összhangot kell teremteni az egész napi tevékenységgel, tolerálni a másik problémáit... Nemcsak szexuális téren szükséges az összhang. A fiatalok válaszában oka gyakran a szex. Nem a szextechnika hiányossága, hanem vélt sérelmek szexuális tere való átvetődése, a közösülés bosszúként, bosszantásként való megtagadása, adomakénti kezelése.

— Tanár úr milyen megoldást lát?

— Az egyetemen kellene ilyen képzés minden tanárszakos hallgatónak. Eredetileg a család feladata lenne a szexuális nevelés, de nem végzi. Az egyetemen csupán a biológia szakmódszertanon van megfelelő képzés. Az utóbbi években meghirdettem A középiskolások szexuális nevelésének aktuális kérdései speciális kollégiumot tanárszakosoknak (egy a bölcsészeknek is), hogy ez irányú szakképzettségük alapjait megteremtsük, de ez ideig nem volt érdeklődő.

Nem csak egy mostani korosztálynak kell instrukciókat adni. A jelenlegi tanulók néhány év múlva szülővé válhatnak, s gyermekeik egészséges szexuális nevelését is biztosíthatjuk — távlatokban is. Ezért az egészséges pszichoszexuális fejlődés azon elemeivel is foglalkozni kell, melyeken ez a korosztály már túlléte.

— Kérem, beszéljen a felmérés tapasztalatairól!

— Az Embertani Tanszék a történelmi antropológia melletti élőanyag-vizsgálattal is

foglalkozik. A fejlődésbiológián belül az akceleráció-kutatással. Ennek eredményét próbáljuk átültetni a tanárképzésbe: mikor, milyen bélyegekkkel jelentkez a serdülés, s ennek milyen vonatkozása van egy biológia szakos tanárra nézve. E témába illeszkedik a biológia szakmódszertan szexuálpedagógiai kutatása: ennek keretében készült az 1982-es felmérésünk. Az iskolák többsége örömmel és segítőkészen vett részt a munkában, várták a visszajelzésünket, amit 1984 elején, az értékelés befejeztével meg is ejtettünk a megyei osztályfőnöki munkaközösségben. Vizsgálatunk során 3 fő kérdéscsoportra kerestünk választ: 1. a tanulók szexuális információszerezésének körülményei különös tekintettel az iskola szerepeire; 2. a tanulók partnerkapcsolatainak minősége, igényszínterének; 3. az eddigi szexuális kapcsolatok motivációja, mely-

körül van). Az első közösülési mediánérték 15,69 év (az 1776 tanuló adatai alapján), a fiúknál kicsit korábban. Kisebbségi promisszkuitás mutatkozik náluk, ziccerkizhasználás. Sajnos, elérkeztünk egy olyan stádiumba a fiatalok jelentős részénél, ahol szimpátiakerdesse redukálódott a közösülés feltevése. A „mi vezetett az első közösüléshez?” kérdésre a lányok 70%-a vallotta a szerelemet, de lehet, hogy helytelenül értelmezik a szerelmet. Jelentős részük felkészületlen volt az első aktusra, egynevűjük csalódott benne, S úgy nyilatkoztak, hogy ezennél csak komolyabb érzelem esetén fognak szexuális kapcsolatot létesíteni. Ez azt jelenti, hogy ezeket a lányokat csak szexuális tárgyként használták. Legnagyobb részük azonban azt válaszolta, hogy felkeltette érdeklődésüket, ha nem is sikerült az első közösülés.

Szexuális kulturáltság és az előjáték szempontjából

Derült égből a glossza

Szex

„A magyar lányokkal könnyebb szexuális kapcsolatot teremteni, mint az otthoniakkal!” — jelent ki írásomtól jobbba a városunkban tanuló közép-amerikai fiú, nyilván kellő empiriával rendelkezve. Tekintve, hogy hazája többek közt forróvérű honleányairól is ismeretes, kijelentése mindenképpen dicséret-számba megy a magyar honleányok számára: a futballválogatott után íme, egy újabb terület, ahol sikerült elérnünk a világszínvonalat. Pedig gondolkodjunk csak el, az apácák zárdájától hemzsegő Horty-féle Magyarországtól milyen óriási utat kellett megtennünk e nemes nemzeti cél valóra váltásáig: a magyar honleányok szexuális önmegvalósításáig! Méltán büszkélkedhetünk. Mindenesetre a tényeken nem változtat az sem, hogy mind Közép-Amerika, mind Magyarország a római katolikus egyház ügymond érdekszférája (ha nem is kizárólag-

san), aminek következtében a „Ne paráználkodj!” parancsolat meglehetősen sajátos közép-európai és közép-amerikai megvilágítást nyerhet, legalábbis ami a gyakorlatot illeti. Glosszairó, aki minden ellenkező híresztelés ellenére egyetlen szerzetesrendnek sem tagja, de aki látott már éjszaka hazafelé tartva az albérlete kapualjában, aki látott már ájszkóban egy félreszó zugban, sőt aki egy strandnyi emberrel együtt látott már fényes nappal egy dél-balatoni stégen szeretkezni magyar állampolgárokat, óhatatlanul is kedves költője (a nők terén legalábbis) szerzetesnek ugyancsak nem nevezhető Berzsenyi Dániel sorait fogja idézni: „... minden ország támasza, talpköve / a tiszta erkölcs, mely ha megvész / Róma ledől, s ravagába görbed.”

Nos, a tiszta erkölcs, úgy tünik, elveszett. Róma még áll. A többit majd meglátjuk.

(di-ván)

lényegesnek tartom, hogy a pettinget igen nagy szárazalémmal művelik, ami esetleg átmeneti megoldást adhatna abban a széles intervallumban, mely a korábbi biológiai érés és a lelki-társadalmi érés közé esik. A tanulók egyharmadának van pettingkapcsolata. A lányok fele felelemmentes pótcselekedetnek tartja, melynek során még orgazmushoz is jut.

Végezetül az alkalmazott fogamzásgátlási módszerek iránt érdeklődtünk. Megint csak elgondolkodtat, hogy a hormonális tablettákat milyen nagy mértékben fogyasztják ezek a kislányok. És itt egy komoly probléma merül föl a Postinorrall kapcsolatban, amit teljesen szakszerűtlenül használnak. Arra nem alkalmas, hogy minden hétfégen bevegyenek belőle egy szemet.

Tanulságként: törekedni kell, hogy szerelmi-érzelmi alapra helyezték a szexet. Csak az képes tökéletesen kielégíteni partnerét, aki szereti. Fejleszteni kell az érzelmet, erre pedig ma minden minden órán kínálkozik lehetőség. A szerelemre, szexre nevelni kell!

— Köszönjük a beszélgetést!

ZSOLDOS SÁNDOR

Szüesség és szerenád

A Herman Ottó Kollégium egyik lakója, Gabriel Rivas, Costa Rica-i fiú volt interjúm alanya. Egyetemistaként négy éve tanul Magyarországon, így számtalanszor nyílt már alkalma megfigyelni a közép-amerikai és a magyar partnerkapcsolatok közti különbségeket.

— Szerinted Közép-Amerikában vagy itt kínálkozik több lehetőség a két nem közötti kapcsolatok kialakítására?

— Nálunk az emberek sokkal nyitabb életet élnek. Úgy értem, hogy egy-egy városrész lakói jól ismerik egymást. Magyarországon sokszor még a fiatalok sem tudják, hogy ki lakik a szomszéd lakásban. Közép-Amerikában persze nem kizárólag a lakóhelyek biztonságos ismerkedési lehetőségeket. Az oktatási központok a klubok, s a pártok is kitűnő helyek a társat kereső fiatalok számára.

— Mi a véleményed az utcai ismerkedésekről?

— Szeretném, ha minél többen élénék ezzel a lehetőséggel. Érdekes lenne, ha a lányok is kezdeményeznének, s ők is megszólítanák a férfiakat az utcán.

— Hallottam, hogy nálatok a nők nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy lehetőleg kellemes fellépésű férfikkal udvaroltassanak magukat. Milyen egy vonzó férfi a Costa Rica-i nők szemében?

— Nagyon fontos még egy jövőgátló férfi számára is, hogy szakértelemmel művelje a flörtölést. A mosoly, a sokatmondó pillantás s főleg a finom beszédstílus döntő szerephez jut.

— Van különbség a város és a falu erkölcsi nézetében Közép-Amerikában?

— Igen. A falu nagyon konzervatív, mert az egyház befolyása erősen érvényesül. A városban sokkal felszababultabbak az emberek, a fiataloknak is más elvárásai vannak egymással szemben, mint falun. Ez persze Magyarországon is így van.

— Vannak nálatok társkezesével foglalkozó irodák?

— Nem, nincsenek. Legalábbis három évvel ezelőtt, amikor utoljára voltam otthon, még nem voltak. Valójában nincs is szükség rájuk. Közép-Amerikában sokkal több ismerkedési lehetőség van, mint Magyarországon.

— Szerenádokat gyakran adnak a Costa Rica-i férfiak?

— Csak akkor, ha a férfi nagyon szerelmes a lányba, s már a házasság gondolata is megérelődött benne. A lányok imádnák szerenádokat kapni.

— Szűz nőt vajon szívesebben vesztek feleségül?

— Sokan megkívánják a jövőbeliből a szüességet. En nem értek egyet ezzel a felfogással. Szerintem, ha egy nő szeret egy férfit, akkor is hozzátartozhat a szexuális kapcsolat a szellemihez, ha nem házasság. Természetesen az egészségtudatos kapcsolatokat elítek. Hosszabb, tartalmasabb kapcsolatok kialakítására kellene mindenkinek törekednie.

— Milyen számódra az ideális partner?

— Az intelligencia nagyon fontos követelmény. Persze jó, ha az intelligenciához bizonyos mértékű szépség, s kedvesség is társul. Sajnos, nálunk a nők főleg a külsőségekre adnak.

— Van előnye magyar lánnyal járn?

— Hogyne. Nagyon értelmes kapcsolatokat lehet teremteni a magyar lányokkal, mert éretten gondolkodnak, s sok minden érdeklíti őket.

— A Costa Rica-i vagy az itteni lányokkal lehet könnyebben szexuális kapcsolatot létesíteni?

— A magyarokkal könnyebb. Otthon az álszemérmesség miatt nehezebb.

— A közép-amerikai férfiokról azt mondják, hogy

nagyon féltékenyek. Mi történik például akkor, ha a férj rájön, hogy a felesége megcsalja?

— Nos, gyakran előfordul, hogy a férj megöli a feleségét, s az asszony szeretőjét is. A legtöbb esetben azonban a férj beéri azzal, hogy jól megveri a feleségét. A férfiak megtorlás nélkül tarthatnak szeretőt, mert a machista (férfiuralmi) társadalomban a nők meglehetősen kiszolgáltatott helyzetben vannak férjikkel szemben.

— Valamit tudnál mondani a bordélyházakról?

— Nálunk sokféle bordély van: az egészen alacsony színvonalúaktól kezdve a nagyon magas színvonalúakig. Vannak olyan helyek, ahol egész művelt, finom nőkkel is lehet találkozni. A prostitúáltak azonban csak egyik rétege található a bordélyházakban. A többiek sarkokon árulják a bábaikat. Aztán vannak olyanok is, akik titkárnők, háziasszonyok, s két-három hetenként köztetik ki őket a kuncsaftoknak. A prostitúció nagy társadalmi probléma országunkban. Itt, Magyarországon senki sem kényszerül testének árulására, nálunk viszont sokgyermekes családok gyakran nem tudják eltartani a gyerekeket, s ezért a lányok prostitúcióra kényszerülnek. San Josében tízezer prostitúát van! Ha az állam mindenkinek biztosítaná a jobb megélhetési lehetőséget, akkor a prostitúció jelentős mértékben visszaszorítható lenne.

— Előfordul, hogy egy bordélyházi nőt feleségül kérnek?

— Igen, de ez nagyon ritka. Ismerek egy ruhagyári munkást, aki egy ilyen nővel kötött házasságot. Az asszony azóta tisztességes életet él, s nagyon rendes családanya.

— Szeretnél magyar lányt feleségül venni?

— Nem. Bár a magyar lányokat nagyon szeretem, s tiszteltem, nem szeretnék magyar feleséget. A közép-amerikai gazdasági és politikai problémák bizonytalanná teszik majd otthon a jövőmet. A politikai nézetim miatt kellemtlenségeim lehetnek. A bizonytalanságban nem vihetek magammal egy lányt, akinek Magyarországon megvan a létbiztonsága. Ezenkívül otthon mások a szokások. Félt, hogy egy magyar lány nem tudna alkalmazkodni a Costa Rica-i viszonyokhoz. Sok Costa Rica-i magyar lánnyal kötött házassága ment már tönkre. Hiába, a tízenhárom ezer kilométer nem egyszerűen földrajzi távolság Costa Rica s Magyarország között, hanem különböző társadalmi viszonyok távolsága is.

TORNAI HELGA

SZEGEDI EGYETEM

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP és KISZ-bizottságainak lapja

Felolós szerkesztő: GRÖF RÓZA
Szerkesztőség: 6720 Szeged, Dugonics tér 12. Telefon: 12-119
Megjelenik havonta kétszer. Ára: 2,30 forint. Előfizetési díj egy évre 38,80 forint
Terjesztik az intézmények KISZ- és szakszervezeti bizottságai Kladija a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat Szeged, Tanácsköztársaság útja 10. sz. 6740
Telefon: 12-633. Telex: 82-232
Felolós kiadó: Kovács László igazgató Szegedi Nyomda Szeged, Bajcsy-Zsilinszky u. 23. 6720
1985. VI. 6. — 2316 —
ISSN: 0230-791X
Felolós vezető: Dobó József igazgató